

Wandeling 17

Heeze en Strabrechtse Heide (7,0 tot 15,3 km)

Heeze, de 'Parel van Brabant'. Een reclameslogan, maar mijns inziens ook waar. In deze wandeling zijn drie van de minstens zes mogelijke 'wandelparels' (ieder 7..13 km) gecombineerd tot een route van 15,3 km.

Het vertrekpunt is de Kapelstraat in Heeze. Vlak bij de protestantse kerk, tussen de horecaetablissemanten 'De Zwaan' en 'De Wijnhoeve' de oprijlaan naar het Kasteel van Heeze inlopen. Eerst is hier nog wat hoog geboomte (en rechts een typische duiventuil) maar vanaf het bruggetje over de Grote Aa is het een en al Engelse landschapsstijl. Zelfs de grasmaaier, die net bezig is, is een onderdeel van een dergelijk decor, daardoor is het ook geen stillevens meer.

Na het bewonderen van de familiewapens op de voorgevel van het kasteel, voor het kasteel linksaf door de Lindenlaan en bij de geasfalteerde weg rechts. Dit is enigermate noodgedwongen want het is hier verleidelijk het paadje langs de Grote Aa te blijven volgen. Er blijkt daar echter geen doorverbinding met de verdere route te zijn; het was een leuke excursie in een fraai bos maar ik moet terug.

Langs de asfaltweg lopen tot aan de parkeerplaats. Uit het informatiebord blijkt, dat de Herbertusbossen (ja, genoemd naar de eerste heer van Heeze, niet naar Hubertus, patroon van de jacht) inmiddels eigendom zijn van het Brabants Landschap. Linksaf het bos in, spoedig rechts, de route naar wandelknooppunt 80 volgen maar niet voor lang.

Er is een mooier en ook eigenzinniger route om dit punt te bereiken. Daar waar de officiële route linksaf (*) gaat een pad

* Als u hier toch linksaf gaat, kunt u bij ** weer aansluiten op de route. Dit is 2,5 km korter.

schuin rechts voor nemen (blauwe paal). Het kronkelt door het bos met beuken waaronder zelfs een enkele rode, eiken en grove dennen (wel 150 jaar oud, zeldzaam). Aan het eind van het pad linksaf, een zandweg op. Deze weg versmalt tot een pad; het lijkt net of op deze manier ook de geleidelijke verarming in de begroeiing wordt aangegeven. Aan het einde links en meteen weer rechts. Na een 'linksrechtse' slingering via een pad schuin linksvoor en bij een rode paal rechtdoor wordt dan wandelknooppunt 80 bereikt. De omgeving daar is op verschillende manieren interessant.

Vanaf hier loopt er een laan van grove dennen over de heide. Die wordt het 'Freulelaantje' genoemd, omdat dit de favoriete rijroute van een van de freules geweest zou zijn. De banalere uitleg (want

Het kasteel van Heeze is een rijksmonument. De oorsprong ligt in 1172 toen de eerste leenheer van Heeze, Herbertus, hier een versterkt huis bouwde. Onmiddellijk werd dit inzet van twisten tussen Brabant

en Gelre (zie ook wandeling 12). Nadat Gelre van zijn vermeende rechten afzag kwam er een eerste kasteel, Eymeric geheten. In 1285 kwam dit in bezit van het geslacht van Ho(o)rme en gedurende drie eeuwen volgde de ene Willem van Ho(o)rme de andere op. De laatste Willem werd in 1568 op de Grote Markt in Brussel ontvoerd. Filips de Tweede zorgde ervoor dat het kasteel van Heeze weer in handen kwam van de loyale tak van de familie. Na de Vrede van Münster confisqueerde de Staten-Generaal het kasteel echter, en na

verkoop kwam het na enige tijd in handen van ene Albert Snoekart van Schauberg. Deze Enga-geerde de bouwmeester Pieter Post (o.a. bekend van het Mauritshuis en paleis Noordeinde) om een

complete herbouw tot stand te brengen. Zijn plan is – vermoedelijk door geldgebrek maar ook omdat Post overleed – maar gedeeltelijk uitgevoerd. Het middeleeuwse gedeelte (thans gelegen aan de achterkant) is – in herstelde vorm – gebleven en er is feitelijk sprake van 'twee kastelen in een'. In 1760 kwam de heerlijkheid Heeze, Leende en Zesgehuchten in het bezit van de familie van Tuyll van Serooskerken en het kasteel wordt tot de dag van vandaag door deze familie bewoond.

Vertrekpunt: Kapelstraat in Heeze bij de oprijlaan naar het kasteel.

Parkeren: in de parkeervakken van de Kapelstraat of op de parkeerplaats achter het Medisch Centrum Kapelstraat 74.

Openbaar vervoer: per trein naar het station van Heeze; dan via Irenelaan, Burgemeester Serrarisstraat en de St. Nicasiusstraat naar de Kapelstraat (500 m lopen; maar de route aan het einde van de wandeling loopt vrijwel langs het station en is dan korter).

De hele wandeling is 15,3 km (GPS-Spoor: PVGE 17d), maar kan op drie manieren worden verkort:

- in de Herbertusbossen: ga bij * in de tekst linksaf in plaats van rechtsaf, en sluit na de bocht in de zandweg bij ** weer aan op de route (2,5 km korter) (GPS-spoor: PVGE 17c 12,8km);
- ga bij wandelknooppunt 44 direct naar knooppunt 49 en sluit daar weer aan op de route (3 km korter) (GPS-spoor: PVGE 17b 9,8km);
- ga vanaf wandelknooppunt 40 direct terug naar Heeze; de kortste weg loopt via de Hodibalduslaan (2,8 km korter)(GPS-spoor: PVGE 17a 7,0 km)

Engels landschap

er zijn meer van dergelijke laantjes op de heide) is dat men simpelweg enige schaduw wilde creëren voor (trekkende) schaapskuddes.

Een tweede reden van mijn interesse is dat er vanaf knooppunt 80 een pad begint naar het hart van de Strabrechtse Heide. Zoals ik al vreesde is dat inmiddels afgesloten; achter het vervaarlijke hek grijzen schapen mij aan: mooi niet dus. Het vooruitzicht van een mooi alternatief draagt bij tot de erkenning van deze nederlaag. Daarom het Freulelaantje in, in noord(west)elijke richting. De brede zandweg nadien knikt tweemaal om, nu is de richting zuid(west). Dit is een laan in een typisch ontginningslandschap, forse Amerikaanse eiken aan weerszijden – verderop is echter weer hoogopgaand bos.

Als de zandweg verder naar zuid knikt Rechtdoor en even daarna rechtsaf (**),

** Hier sluit de verkorte route (vanaf *) weer aan.

het bruggetje over de Witte Loop over. Dit is een pad aan de rand van de Strabrechtse Heide. Links is die begroeid, rechts kaal en vergrast. Aan het einde rechtsaf (wandelpunt 47), echt de hei op. De omgeving hier heeft voor mij bijzondere betekenis – vlakbij ooit zonnedauw gevonden, een van mijn schaarse botanische

Freulelaantje

prestaties maar dan wel in een ver verleden.

Nu gaat het anderhalve kilometer de hei over. Ook aan deze kant is het eerder beoogde pad afgesloten. Vergezichten, zon, op deze 'mooie dag in mei' toch weinig fietsers, laat staan wandelaars. Bij het Wasven linksaf. De flats in Geldrop dwingen mij naar links te kijken, maar in dit geval is dat niet zo erg: op de heide staan solitaire jeneverbesstruiken. Er zijn bolle, zuilvormige en grillige (of zijn het welvarende, elegante en vermanende?) exemplaren. Indrukwekkend. Na het Scheidingsven het verharde fietspad oversteken en vervolgens links aanhouden. Daarna rechtdoor, rechts ligt een grote manege, links een stille heide.

Linksaf, spoedig komt wandelpunt 49 in zicht, daar rechts, het 'Rulse laarzenpad' op. In een afstand van 50 m verandert de wereld: van heide naar het dal van de Kleine Dommel. Opeens weiden, pinksterbloemen, knotwilgen, elzenhakhout. Een wonderlijke transitie. In feite maakt het nog niet zo lang bestaande voetgangersbruggetje het mogelijk om deze 'doorsteek' te maken. Hoera voor de initiatiefnemers! Aan de overkant van de Kleine Dommel rechtdoor. Dit weggetje slingert door wat hoger gelegen grond. Bloeiende paardenbloemen domineren hier de weiden, nog nooit zoveel bij elkaar gezien.

Bij wandelpunt 40 rechtsaf en zo gaat het 'kronkelig' verder. Tweemaal bij een splitsing rechts aanhouden. Ik volg een paard met veulen in een weijde verderop. Ik heb de onweerstaanbare gedachte dat het veulen hetzelfde soort merkwaardige buitelingen maakt als ik destijds in mijn loopbaan bij Philips. Niet teveel nadenken; Op een T-kruising links, ook dit pad knikt rechts- en linksom en komt dan uit op een verharde weg.

Kleine Dommel

Even naar rechts en dan direct links, en zo naar de drukke Geldropseweg. Deze maar even in zuidelijke richting volgen, na drie huizen al rechtsaf (tegenover huisnr. 3) en daar een bewaakte spoorwegovergang over. Daarna direct linksaf en op naar het buurtschap Kreijl. Aan het einde van dit weggetje linksaf en spoedig volgt daar de kapel voor de Heilige Nicasius, die in Kreijl geboren zou zijn. Hij is geen patroonheilige maar een van de martelaren van Gorcum. Bij de kapel wordt dan ook verteld over zijn gruwelijk einde.

In Kreijl het fietspad bij de spoorlijn volgen. Linksaf, de spoorlijn over en rechtsaf de Burg. Serrarisstraat in. In tegenstelling tot de start van de wandeling zijn nu degenen die met het openbaar vervoer zijn gekomen in het voordeel. Het station is namelijk vlakbij, de anderen

moeten nog 500 m verder. (Burgemeester Serrarisstraat uitlopen, links de Nicasiusstraat in naar de Kapelstraat).

Zelf kijk ik nog even rond in deze wijk. Met alle bloeiende struiken in de tuinen zijn die vermoedelijk in deze tijd van het jaar op zijn mooist. Intussen vraag ik mij af of een wandeling ten westen van Heeze ook zou kunnen vallen in de categorie 'wandeling ten zuiden van Eindhoven'. In de gevolgde systematiek is 'zuid' namelijk weer aan de beurt. Er zijn voors en tegens maar er is een fysieke oplossing, pas een nulpuntverschuiving toe en definieer in dit geval deze categorie 'west' als 'zuid' onafhankelijk van de positie van de beschouwer. De vloek van het schema is zo ontlopen; tevreden ga ik naar huis.

Ab Stevels / Cor Luijks

De Strabrechtse Heide is het grootste aaneengesloten heidegebied van Noord-Brabant (circa 1500 ha, met aanpalende bossen nog groter). Aan de noordkant is door de A67 een stuk van de Braakhuiszense Heide afgesneden, maar in ieder geval is het plan voor een noord-zuid weg die dwars door de hei zou lopen verhindert.

Door middel van begrazing wordt met succes voorkomen dat de heide dichtgroeit, alle omheiningen maken wel dat de avontuurlijke wandelaar hier wordt beperkt – en misschien is dat ook de bedoeling. Hoe het ook zij, mooie vergezichten, langzamerhand weer minder gras en meer hei. Kempense heideschapen: hou vol – en een beetje afplaggen helpt ook!

In de Strabrechtse Heide liggen verschillende vennen. Het Beuven is wel het bekendste. Zeldzame vogels zoals roerdomp en blauwborst komen daar voor.

Wasven

Door het afsluiten van de aanvoer van voedselrijk water gaat het met de vegetatie rondom het Beuven nu ook beter. Ook dat vraagt om inspectie op verboden terrein. Staatsbosbeheer heeft aan de rand van de heide een 'Kempisch heidedorp' ingericht. Dit bevindt zich bij wandelpunt 48 en daarmee op de route, althans indien afkorting 2 gemaakt wordt.